

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Природничо-економічний факультет
Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

Кваліфікаційна робота
бакалавра

з теми: **«КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ
ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА В УМОВАХ
ГЛОБАЛЬНИХ ЗАГРОЗ»**

Виконав: здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
GRS1-B20 групи
спеціальності: 241 Готельно-ресторанна справа
денної форми навчання
Віталій ХМУРИНСЬКИЙ

Науковий керівник:
кандидат географічних наук, старший
викладач кафедри туризму та готельно-
ресторанної справи
Інна КОВТУНИК

Кам'янець-Подільський – 2024 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ГОТЕЛЬНИЙ БІЗНЕСУ В ЗАХІДНОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ЗАГРОЗ.....	6
1.1. Характерні особливості розвитку готельної справи в західних областях України.....	6
1.2. Показники діяльності готельного бізнесу у Львівській, Івано- Франківській, Закарпатській областях.....	11
1.3. Сучасний стан ринку готельних послуг на прикладі готельного комплексу Radisson Blu (Буковель).....	16
1.4. Стан екологічної безпеки та заходи щодо її поліпшення.....	20
РОЗДІЛ 2. УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ.....	24
2.1. Тенденції розвитку підприємств готельного господарства України.....	24
2.2. Інноваційні підходи та напрями вдосконалення діяльності готельного бізнесу.....	32
2.3. Перспективи розвитку українського готельного бізнесу в умовах глобальних викликів.....	39
РОЗДІЛ 3. ОХОРОНА ПРАЦІ В ГОТЕЛЬНІЙ ГАЛУЗІ.....	47
3.1. Стан охорони праці, виробничої санітарії і гігієни праці у підприємствах туристичної сфери.....	47
3.2. Пожежна безпека готельного господарства.....	51
ВИСНОВКИ.....	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	57

ВСТУП

Актуальність теми обумовлена необхідністю адаптації індустрії гостинності до нових реалій, викликаних сучасними викликами та ризиками. Глобальні загрози, такі як пандемії, природні катастрофи, економічні кризи та терористичні акти, значно впливають на діяльність готелів і ресторанів, що вимагає розробки нових підходів та стратегій для забезпечення їхньої стійкості та конкурентоспроможності. В умовах постійних змін і непередбачуваних ситуацій важливо вивчити та впровадити ефективні методи управління, що сприятимуть мінімізації ризиків та забезпеченню стабільного функціонування закладів готельно-ресторанного господарства.

Розвиток готельно-ресторанного бізнесу в умовах глобальних загроз потребує особливої уваги до інноваційних рішень та технологій, які можуть забезпечити безпеку та комфорт гостей. Крім того, важливо враховувати екологічні та соціальні аспекти діяльності закладів, що сприяє їхній стійкості та відповідає сучасним тенденціям сталого розвитку.

Врахування глобальних загроз в розвитку готельно-ресторанного господарства також включає необхідність розробки нових бізнес-моделей та стратегій, що дозволять адаптуватися до мінливих умов ринку. Дослідження та аналіз ефективних практик управління кризовими ситуаціями, диверсифікація послуг та створення гнучких організаційних структур є важливими елементами для забезпечення успішного розвитку галузі. Таким чином, актуальність теми обумовлена необхідністю комплексного підходу до розвитку закладів готельно-ресторанного господарства в умовах глобальних загроз, що дозволить підвищити їхню стійкість та конкурентоспроможність на міжнародному ринку.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дипломна робота бакалавра виконана у контексті тематики, яку розробляє кафедра туризму та готельно-ресторанної справи Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Мета роботи – дослідити концептуальні засади розвитку закладів готельно-ресторанного господарства в умовах глобальних загроз.

Для досягнення мети дослідження були сформульовані такі **завдання**:

- дослідити характерні особливості розвитку готельної справи в західних областях України;
- оцінити показники діяльності готельного бізнесу у Львівській, Івано-Франківській та Закарпатській областях;
- проаналізувати сучасний стан ринку готельних послуг на прикладі готельного комплексу Radisson Blu (Буковель);
- вивчити стан екологічної безпеки в готельному бізнесі західного регіону України та розробити заходи щодо її поліпшення;
- охарактеризувати тенденції розвитку підприємств готельного господарства України в умовах глобальних загроз;
- описати інноваційні підходи та напрями вдосконалення діяльності готельного бізнесу в Україні;
- проаналізувати перспективи розвитку українського готельного бізнесу в умовах глобальних викликів;
- вивчити стан охорони праці, виробничої санітарії і гігієни праці та пожежної безпеки на підприємствах туристичної сфери.

Об'єкт даного дослідження: організація та діяльність закладів готельно-ресторанного господарства.

Предмет дослідження: засади розвитку закладів готельно-ресторанного господарства в умовах глобальних загроз.

Методи та методологія дослідження. Для дослідження концептуальних засад розвитку закладів готельно-ресторанного господарства в умовах глобальних загроз використовувалися такі методи: аналіз і синтез літературних джерел та нормативно-правових документів для вивчення теоретичних основ і правових аспектів; статистичний аналіз для оцінки сучасного стану і тенденцій розвитку готельно-ресторанної індустрії; порівняльний аналіз для виявлення особливостей функціонування закладів у

різних країнах в умовах глобальних загроз; методи моделювання для розробки концептуальних засад і практичних рекомендацій.

Практичне значення одержаних результатів Практичне значення одержаних результатів полягає у розробці рекомендацій щодо адаптації закладів готельно-ресторанного господарства до умов глобальних загроз, таких як пандемії, економічні кризи та природні катастрофи. Впровадження запропонованих стратегій дозволить підвищити стійкість та конкурентоспроможність підприємств, забезпечити безперервність їхньої діяльності, поліпшити управління ризиками та ефективно реагувати на виклики. Результати дослідження можуть бути використані керівниками готелів і ресторанів для оптимізації операційних процесів, підвищення рівня безпеки для гостей і персоналу.

Елементи наукової новизни роботи Елементи наукової новизни роботи полягають у розробці концептуальних засад розвитку закладів готельно-ресторанного господарства з урахуванням специфічних умов глобальних загроз. Уперше запропоновано інтегровану модель адаптації, яка включає інноваційні підходи до управління ризиками, стратегічне планування та впровадження цифрових технологій для підвищення стійкості підприємств. Також визначено нові критерії оцінки ефективності заходів із забезпечення безпеки та безперервності діяльності закладів в умовах пандемій, економічних криз та природних катастроф.

Апробація результатів дослідження здійсненна шляхом обговорення її основних положень на кафедрі туризму та готельно-ресторанної справи, а також через виголошення її окремих положень на студентській науковій конференції навесні 2024 р.

Структура роботи визначена метою і завданнями дослідження, складається зі вступу, трьох розділів, поділених на підрозділи, висновків та списку використаних джерел. Основний зміст роботи викладено на 56 сторінках. Загальний обсяг роботи – 63 сторінки.

ВИСНОВКИ

У результаті дослідження характерних особливостей розвитку готельної справи в західних областях України було встановлено, що цей регіон має значний потенціал для розвитку туристичної індустрії. Західні області вирізняються багатим культурно-історичним спадком, природними ресурсами та географічною близькістю до європейських країн, що робить їх привабливими для внутрішніх і зовнішніх туристів. Аналіз показав, що зростання кількості туристів стимулює розвиток готельного бізнесу, що в свою чергу сприяє підвищенню економічного добробуту регіону.

Оцінка показників діяльності готельного бізнесу у Львівській, Івано-Франківській та Закарпатській областях виявила стабільне зростання кількості готелів і поліпшення їхніх показників якості обслуговування. Дані свідчать про зростання інвестицій у готельну інфраструктуру, підвищення рівня зайнятості населення в цій галузі та збільшення доходів від туристичних послуг. Це підтверджує, що готельний бізнес стає однією з ключових складових економіки регіону. Аналіз сучасного стану ринку готельних послуг на прикладі готельного комплексу Radisson Blu (Буковель) показав, що високі стандарти обслуговування та інноваційні підходи є визначальними факторами успіху. Готель демонструє ефективне використання сучасних технологій для забезпечення комфорту гостей, що сприяє підвищенню їхньої лояльності та приваблює нових клієнтів попри глобальні загрози.

Екологічна складова стає все більш важливою для туристів. Готелі, які впроваджують екологічно дружні практики, мають конкурентну перевагу та сприяють збереженню навколишнього середовища. Запропоновані заходи, такі як зменшення споживання енергії та води, використання екологічних матеріалів, сприятимуть покращенню екологічного стану регіону. Глобальні загрози, такі як пандемія, економічні кризи, військовий стан вимагають від готельного бізнесу гнучкості та швидкого реагування на нові виклики.

Вивчення цих тенденцій дозволяє розробити ефективні стратегії управління ризиками та забезпечити стабільний розвиток галузі.

Впровадження нових технологій і методів управління є ключем до підвищення ефективності. Інновації в обслуговуванні, управлінні персоналом та маркетингу дозволяють готелям підвищити якість послуг та збільшити свою конкурентоспроможність на ринку. Це підкреслює важливість постійного розвитку та впровадження новітніх досягнень у готельний бізнес. Незважаючи на труднощі, галузь має великі можливості для зростання. Підприємства, які вміють адаптуватися до нових умов, можуть не лише вижити, але й зміцнити свої позиції на ринку. Важливою складовою успіху є стратегічне планування та використання досвіду міжнародних компаній для подолання викликів.

Вивчення стану охорони праці, виробничої санітарії і гігієни праці у підприємствах туристичної сфери показало, що забезпечення безпечних умов праці є критично важливим для підтримки високого рівня обслуговування. Інвестиції в охорону праці сприяють не лише здоров'ю працівників, але й підвищенню продуктивності та якості обслуговування клієнтів. Оцінка стану пожежної безпеки в готельному господарстві та розробка рекомендацій щодо її поліпшення показали, що дотримання норм і стандартів пожежної безпеки є необхідною умовою для захисту життя та здоров'я гостей і персоналу. Впровадження сучасних систем виявлення та гасіння пожеж, а також навчання персоналу є ключовими заходами для запобігання надзвичайним ситуаціям.

Загалом, дослідження підтверджує, що розвиток закладів готельно-ресторанного господарства в умовах глобальних загроз можливий за умови впровадження інновацій, дотримання високих стандартів безпеки та екологічності. Готельний бізнес України має значний потенціал для зростання, і, долаючи складні виклики, він може стати ще сильнішим і більш конкурентоспроможним.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Архипова Л. М. Гранична місткість та сталий розвиток рекреаційної зони «Буковель». *Науково-технічний журнал*. 2014. № 2 (10). С. 93-100. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=ebzp_2014_2_1 (дата звернення: 12.03.2024).
2. Бойко М. Г., Гопкало Л. М. Організація готельного господарства: підручник. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. 448 с.
3. Будя О. П., Вертелева О. В. Інноваційні напрямки розвитку маркетингу в сфері туризму і гостинності. *Зовнішня торгівля: право та економіка*. 2018. № 12. С. 213-219.
4. Буковель. Вмикай літо в серці Карпат. URL: <https://bukovel.com/> (дата звернення: 07.02.2024)
5. Буковель. Ski-паси. URL: <https://bukovel24.com/uk/skipass> (дата звернення: 27.03.2024).
6. Бунтова Н. В. Стратегічні орієнтири розвитку готельного бізнесу в Україні. *Ефективна економіка*. 2013. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.Ua/?n=12&y=2013> (дата звернення: 27.03.2024).
7. Встояти під час війни: як працюють готелі України. *Commercial Property*. URL: <https://commercialproperty.ua/analitics/vstoyati-pid-chas-viyni-yak-pratsyuyut-goteli-ukraini/> (дата звернення: 13.03.2024).
8. Готельне господарство. Стратегія розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки. URL: <https://orada.if.ua/wp-content/uploads/2020/01/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F-%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D>

[1%83-%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BE-%D0%A4%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D1%96%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97-%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%96.pdf](#)

(дата звернення: 15.03.2024).

9. Державна служба статистики. URL: <https://ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 12.01.2024).
10. Державне агентство України з туризму та курортів. URL: <http://www.tourism.gov.ua/ua/25020/27508/> (дата звернення: 15.02.2024).
11. Діагностування стану українського бізнесу під час повномасштабної війни Росії з Україною. *Український соціологічний портал*. URL: <https://usp-ltd.org/diahnostuvannia-stanu-ukrainskoho-biznesu-pid-chas-povnomasshtabnoi-vijny-rosii-z-ukrainoiu> (дата звернення: 23.01.2024).
12. Довідник нормативних документів у сфері охорони праці, пожежної безпеки, гігієни праці. Київ: ПП «Вектор», 2009. 244 с.
13. Довкілля України. 2019. Київ: Держкомстат, 2019. 204 с.
14. Івано-Франківськ: Головне управління статистики в Івано-Франківській області, 2010. 59 с.
15. Івано-Франківська обласна наукова бібліотека імені І. Франка. URL: <http://lib.if.ua/535082.html> (дата звернення: 18.01.2024)..
16. Левковська Л., Чабан Р., Мунін Г. Стан і перспективи розвитку туризму та готельного бізнесу в Україні. *Економіка України*. 2013. № 12. С. 342-347.
17. Мазур Ф. Ф. Соціально-економічні умови розвитку рекреаційної індустрії (на прикладі Карпатського регіону): навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 96 с.
18. Матвеева Н. М. Організація готельного господарства. Харків: ХНУМГ, 2019. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/189598977.pdf> (дата звернення: 08.01.2024).

19. Матвійчук Л. Ю. Інституційні аспекти раціонального використання туристичних ресурсів. Науковий вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту КНТЕУ: зб. наук. праць. 2019. Вип. 2. URL: http://tourlib.net/statti_ukr/matvijchuk4.htm (дата звернення: 18.01.2024).
20. Мальська М. П., Пандяк І. Г. Готельний бізнес: теорія та практика. Київ: Центр учбової літератури, 2012. URL: <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/34590> (дата звернення: 14.01.2024).
21. Михайлова Н. В., Рогова Н. В., Рибаківа С. С. Готельний бізнес в Україні: проблеми та основні тенденції розвитку. Економіка сфери сервісу. 2020. №1(97). URL: http://puet.poltava.ua/journal/97_2020/10.pdf (дата звернення: 05.02.2024).
22. Олабоді О. В., Фесун Т. П. Організація готельно-ресторанної справи. Київ: КНУТ, 2021. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/server/api/core/bitstreams/9acfb666-43e3-401d-b94f-6a1634e76208/content> (дата звернення: 07.03.2024).
23. Остапенко Я. О. Статистичний аналіз підприємств готельного господарства та прогнозування його розвитку. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Вип. 8. С. 1216-1221. URL: <http://global-national.in.ua/issue-8-2015/16-vipusk-8-listopad-2015-r/1633-ostapenko-ya-o-statistichnij-analiz-pidpriemstv-gotel'nogo-gospodarstva-ta-prognozuvannya-jogo-rozvitku> (дата звернення: 12.01.2024).
24. Охріменко А. С. Особливості функціонування рекреаційного комплексу в умовах сталого розвитку. *Регіональна економіка*. 2012. № 7. С. 15-32. URL: <http://www.tsatu.edu.ua/et/wp-content/uploads/sites/33/posibnyk-.rehionalna-ekonomika.pdf> (дата звернення: 15.01.2024).
25. Папі В. В. Роль готельного господарства у розвитку туризму в регіоні. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія*

- «Економіка». 2015. № 2 (46). С. 207-212. URL: http://www.visnyk-ekonomold.uzhnu.edu.ua/images/pubs/46/1/46_37.pdf (дата звернення: 19.01.2024).
26. Перший готель в Україні. URL: <https://city-adm.lviv.ua/portal/history-of-lviv/for-%20the-first-time-in-lviv/5262-pershyi-v-ukraini-hotel-pid-rymskym-tsezarem> (дата звернення: 22.03.2024).
27. Пілюшенко В. Л., Шкрабак І. В., Славенко Е. І. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення: навч. посіб. Київ: Лібра, 2004. 344 с. URL: https://science.logistics-gr.com/index.php?option=com_content&view=article&id=1101&catid=13&Itemid=5 (дата звернення: 15.01.2024).
28. Подпеліна П., Болото К. Еко-готелі як інноваційний напрям розвитку готельної індустрії. *Інновації, гостинність, туризм*. 2022. URL: https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_citation&hl=uk&user=Eq1etvEAAAAJ&cstart=20&pagesize=80&citation_for_view=Eq1etvEAAAAJ:NMxIIDl6LWMC (дата звернення: 23.01.2024).
29. Подпеліна П., Фень Д. Вплив пандемії COVID-19 функціонування туроператорського сектору. *Інновації, гостинність, туризм*. 2022. URL: <https://sportsscience.ldufk.edu.ua/index.php/trends/article/view/1391> (дата звернення: 14.02.2024).
30. Ринок HoReCa під час війни: поточний стан та ключові тенденції. Вокс Україна. URL: <https://voxukraine.org/rynok-horeca-pid-chas-vijny-potochnyj-stan-ta-klyuchovi-tendentsiyi/> (дата звернення: 12.01.2024).
31. Саєнко Н. П., Волошенко Т. Д. Устаткування підприємств громадського харчування. Київ: ЛДЛ, 2005. 318 с.
32. Смирнов І. Г. Логістика в сфері гостинності: історичний аспект. *Вісник Львівського університету*. 2013. Вип. 43 (2). С. 273-279.
33. Смирнов І. Г. Геологістичні стратегії розвитку туристичного та готельно-ресторанного бізнесу в умовах овертуризму. *Науковий*

- вісник Херсонського наукового університету*. 2019. Вип. 10. С. 86-95.
34. Скопец М. М., Сукач М. К. Основи інформаційних систем і технологій в готельно-ресторанному та туристичному бізнесі. Київ: ЦП Компринт, 2020. 504 с. URL: <https://lira-k.com.ua/preview/12212.pdf> (дата звернення: 15.01.2024).
35. Сучасні тенденції розвитку готельно-ресторанного бізнесу: міжнародний та національний досвід : кол. монографія / О. М. Варипаєв та ін.; за заг. ред. А. Ю. Парфіненка; Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2017. 411 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua> (дата звернення: 14.03.2024).
36. Сімак С. В., Горник В. Г. Удосконалення основних напрямів реалізації проектів державно-приватного партнерства у сфері готельно-ресторанного господарства. *Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2019. Т. 30 (69), № 1. С. 19-24. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_econ_2019_30\(69\)_1_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_econ_2019_30(69)_1_6) (дата звернення: 19.02.2024).
37. Січка І. І. Особливості страхування готельно-ресторанного бізнесу в Україні. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2020. Вип. 1. С. 88-92. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/cxeebu_2020_1_14 (дата звернення: 20.01.2024).
38. Стригуль Л. С. Дослідження особливостей застосування статистично-економічних методів оцінювання стану та перспектив розвитку підприємств готельно-ресторанного бізнесу України. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. 2017. № 3 (1). С. 88-92. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/piprp_2017_3\(1\)_16](http://nbuv.gov.ua/UJRN/piprp_2017_3(1)_16) (дата звернення: 15.01.2024).
39. Тележенко Л. М. Роль напоїв в організації сервісу готельно-ресторанних комплексів. *Харчова наука і технологія*. 2018. № 3.

- С. 7-10.
40. Ткаченко О. В. Професійна етика та психологія спілкування в ресторанному господарстві. Харків: Світ книг, 2020. 98 с. URL: <https://profbook.com.ua/prof-etika-restoran.html> (дата звернення: 24.02.2024).
41. Тулуб О. М. Концептуальний підхід до управління майновою безпекою готельно-ресторанних комплексів в Україні. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 27 (2). С. 36-41. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2018_27\(2\)_9](http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2018_27(2)_9) (дата звернення: 17.01.2024).
42. Тупчії А. Ф. Аналіз залежності доходу та прибутку підприємств готельно-ресторанного бізнесу від надання послуг. *Адаптивне управління: теорія і практика. Економіка*. 2018. Вип. 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/admthp_2018_5_20 (дата звернення: 13.03.2024).
43. Чириченко Ю. В. Глобальні світові тренди та інвестиційні пріоритети готельно-ресторанного бізнесу. *Економічний простір*. 2018. № 132. С. 14-22. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2018_132_4 (дата звернення: 19.02.2024).
44. Шостак Л. Б., Петровська І. О. Страхування як економічний інструмент управління ризиками у сфері індустрії гостинності та сталого розвитку. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2020. № 7-8. С. 29-46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2020_7-8_5 (дата звернення: 22.01.2024).
45. Юдіна, О. І. Аналіз сучасного стану підприємств готельно-ресторанного господарства: особливості та проблеми розвитку. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 12 (4). С. 16-20. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2018_12\(4\)_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2018_12(4)_6) (дата звернення: 03.03.2024).

46. Юдіна, О. І. Методи витратного підходу в оцінюванні економічної стійкості підприємства готельно-ресторанної сфери. *Економічний простір*. 2019. № 147. С. 174-185. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2019_147_16 (дата звернення: 17.03.2024).
47. Яровенко Т. С., Юдіна О. І. Сучасні підходи щодо класифікації витрат підприємств готельно-ресторанного господарства. *Економічний простір*. 2019. № 146. С. 149-160. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2019_146_14 (дата звернення: 22.01.2024).
48. Янчева Л. М., Герасимова О. О., Нестеренко О. О. Проектування системи внутрішнього аудиту підприємств готельного господарства. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2013. Вип. 2 (1). С. 3-10. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprstp_2013_2\(1\)_3](http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprstp_2013_2(1)_3) (дата звернення: 19.03.2024).
49. Язіна В. А. Застосування інтернет-маркетингу рекламної діяльності на підприємствах готельно-ресторанного господарства. *Вісник Донбаської державної машинобудівної академії*. 2015. № 1. С. 225-228. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vddma_2015_1_39 (дата звернення: 25.01.2024).
50. Ящук В. І. Концептуальні підходи до проектування автоматизованих інформаційних систем управління готелем. *Підприємництво і торгівля*. 2016. Вип. 20. С. 28-31. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Torg_2016_20_8 (дата звернення: 28.01.2024).